

บทที่ 1

ความหมายและความสำคัญของบทวิทยุโทรทัศน์

รายการวิทยุโทรทัศน์ที่เผยแพร่ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์อย่างมากมาย ในปัจจุบันนี้ล้วนต้องมีการเตรียมการต่าง ๆ หลายขั้นตอน ขั้นตอนหนึ่งซึ่งมีความสำคัญมากต่อความสำเร็จของรายการวิทยุโทรทัศน์ได้แก่ ขั้นตอนการเขียนบท

คำว่า บท แปลมาจากคำว่า Script ใน Dictionary ฉบับของสอ เสถบุตร ได้ให้ความหมายของคำนี้ไว้ว่า Script คือ ต้นฉบับของเอกสาร ต้นฉบับของหนังสือเรื่องละครเรื่องภาพยนตร์ ตัวหนังสือแบบเขียน

ศัพทานุกรมสื่อสารมวลชนของแผนกอิสระวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ให้ความหมายของ Script ไว้ในหมวดหมู่ต่าง ๆ กันดังนี้

หมวดการพิมพ์

Script หมายความว่า " ตัวอักษรโรมันแบบตัวเขียน ซึ่งมีลักษณะทางโยงต่อเนื่องระหว่างตัวอักษรต่อตัวอักษร ใช้สำหรับเขียนหรือเรียงพิมพ์ (ในกรณีที่เป็นตัวพิมพ์) บัตรเชิญต่าง ๆ ที่ใช้ตัวอักษรโรมัน"

หมวดวิทยุกระจายเสียง Script หมายถึง

"1 บทวิทยุ ซึ่งได้แก่ข้อเขียน (เรื่องราวที่เขียน) ซึ่งอ่านหรือเสนอโดยผู้ประกาศ ผู้อ่าน หรือผู้แสดงทางวิทยุ

2 บทละคร"

หมวดวิทยุโทรทัศน์

"Script บทโทรทัศน์ คือเอกสารที่เขียนขึ้นสำหรับดำเนินการจัดทำรายการโทรทัศน์แต่ละรายการประกอบด้วยถ้อยคำที่แสดงลักษณะและบทบาทของภาพและเสียง"

หมวดภาพยนตร์

"Script บทภาพยนตร์ เป็นกระดาษที่บรรจุตัวหนังสือจำนวนมากมาย ซึ่งกำหนดจากการถ่ายทำของภาพยนตร์เรื่องนั้น ๆ เอาไว้ บทภาพยนตร์แต่ละบทจะมีโครงเรื่อง (Plot) ของมันเอง และโดยทั่ว ๆ ไปแล้วสามารถแบ่งชนิดของภาพยนตร์ ออกได้ถึง 30 ชนิด แต่ละชนิดจะมีเนื้อหาซึ่งเริ่มต้นจากจุดเริ่มไปเรื่อย ๆ จนถึงจุดจบ และ

สามารถถ่ายทอดจากตัวอักษรให้ออกมาเป็นภาพได้ (คือเป็นภาพยนตร์ที่มีการเคลื่อนไหวให้ตามนุษย์มองเห็นได้) บทภาพยนตร์นี้มีการเปรียบเทียบว่าเป็นพิมพ์เขียว (Blue Print) ของการสร้างภาพยนตร์ โดยทั่วไปมักจะตัดแปลงมาจากหนังสือนวนิยายที่มีชื่อและขายดี ผู้ที่มีหน้าที่เขียนหรือตัดแปลงใหม่นี้เรียกว่า ผู้เขียนบท (Script Writer) หรือผู้เขียนฉาก (Scenarist) โดยทำงานประสานกับผู้อำนวยการสร้างและผู้กำกับการแสดงด้วย คำพูดที่ถูกตัดแปลงใหม่บนกระดาษหนาปึก ซึ่งเรียกว่าบทภาพยนตร์นี้จะบรรจุคำสนทนาหรือคำพูด (Dialogue) ของตัวละคร ลักษณะนิสัยของตัวละครเอกและตัวประกอบต่าง ๆ ทำที่การแสดงออก อารมณ์ มุมกล้อง ฉากประกอบ (Set ,Setting) เครื่องแต่งกาย (Costume) เครื่องประดับฉาก (Props, Property) เสียงประกอบ (Sound Effects) รวมทั้งภาพพลิกแพลง (Special Effects) ต่าง ๆ หลังจากบทภาพยนตร์ ที่เขียนขึ้นนั้นเป็นที่ตกลงยอมรับกันแล้ว ก็จะโรเนียวหรือถ่ายสำเนาไปยังส่วนต่าง ๆ ของกองถ่ายรวมทั้งนักแสดงด้วย เพื่อให้ทุก ๆ คนรู้ถึงหน้าที่การทำงานของตน และจากนี้เป็นต้นไป บทภาพยนตร์ก็จะเป็นที่รวมความสำเร็จในการสร้างภาพยนตร์ทั้งเรื่องไว้

จะเห็นได้ว่า Script มีความหมายลึกซึ้งแตกต่างกันไปตามสื่อที่จะนำ Script นั้นไปใช้ในสื่ออื่น ๆ เช่น การแสดงละครเวที การฉายสไลด์ที่ผูกเรื่องไว้แล้ว ๆ จะต้องมี การเขียน Script ไว้ล่วงหน้าเพื่อใช้ในการผลิตสื่ออื่น ๆ เช่นเดียวกันและโดยที่สื่อแต่ละชนิดมีลักษณะที่แตกต่างกัน เช่นสื่อวิทยุกระจายเสียงย่อมสื่อสารกับประชาชนโดยใช้เสียงเป็นหลัก สื่อวิทยุโทรทัศน์ใช้ทั้งภาพและเสียงเหมือนภาพยนตร์ แต่โทรทัศน์สื่อได้รวดเร็วกว่า โดยสื่อกับผู้ชมที่บ้านที่สามารถมีกิจกรรมต่าง ๆ ไปพร้อม ๆ กับการนั่งดูรายการโทรทัศน์และผู้ชมจะเลือกเปลี่ยนช่องหรือปิดโทรทัศน์เมื่อใดก็ได้ ส่วนผู้ชมภาพยนตร์จะต้องไปชมในโรงภาพยนตร์ที่มีการจัดสถานที่และบรรยากาศในการชมภาพยนตร์ไว้แล้ว มีการกำหนดเวลาการชมที่แน่นอน ละครเวทีเป็นการแสดงสด สไลด์เป็นการนำภาพนิ่งมาฉายเรียงลำดับให้น่าสนใจ ดังนั้นบทสำหรับสื่อแต่ละอย่างจึงมีรูปแบบและเนื้อหาที่แตกต่างกันออกไป แต่จะมีคุณสมบัติสำคัญที่เหมือนกันอยู่ประการหนึ่งคือ บทจะเป็นตัวหลักซึ่งทีมงานใช้เป็นแนวทางเพื่อการผลิตรายการจนรายการนั้นสามารถนำเสนอทางสื่ออื่น ๆ ได้ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า

บท (Script) คือข้อเขียนหรือเอกสารที่เขียนขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทาง (Guide Line) สำหรับการผลิตงานเพื่อการนำเสนอ (Presentation) ผ่านสื่อ (Media) ที่ต้องการ

โดยทั่วไปผู้เขียนบทควรจะทราบถึงลักษณะของสื่อและกระบวนการการผลิตสื่อ เพื่อให้สามารถเขียนบทได้อย่างสอดคล้องสัมพันธ์กัน ทำให้ผลิตสื่อได้อย่างสะดวก รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

เนื่องจากวิทยุโทรทัศน์และภาพยนตร์ต่างก็เป็นภาพเคลื่อนไหวเหมือนกัน แต่ ภาพยนตร์เป็นสื่อที่เกิดขึ้นก่อนและเป็นสื่อที่เน้นความบันเทิงเป็นหลัก มีการเขียนบท สำหรับภาพยนตร์มาเป็นเวลานานก่อนที่จะมีกำเนิดวิทยุโทรทัศน์ แม้ว่าวิทยุโทรทัศน์จะ เกิดขึ้นภายหลัง แต่ก็มึลักษณะเด่นที่สำคัญคือมีความรวดเร็วในการผลิต รายการวิทยุ โทรทัศน์จึงมีทั้งรายการที่ใช้เวลาสั้น ๆ ไปจนถึงละครเรื่องยาว มีภาพยนตร์หลายเรื่อง ถูกนำมาผลิตเป็นละครโทรทัศน์ ทำให้มีการนำหลักการเขียนบทภาพยนตร์มาปรับใช้ในการ เขียนบทวิทยุโทรทัศน์ด้วย แต่การเขียนบทวิทยุโทรทัศน์ก็มีหลายแบบหลายวิธีแตกต่างกันไปตามเนื้อหาและประเภทของรายการวิทยุโทรทัศน์

ในด้านการเขียนบทนั้น เพื่อให้เข้าใจถึงภาพรวมของการทำงานผลิตรายการโทรทัศน์และภาพยนตร์ ยังมีศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการเขียนบทที่น่าสนใจ คือ

Script Writer ผู้เขียนบท

Script Editor ผู้ตรวจและควบคุมบทมีหน้าที่ทำงานร่วมกับผู้เขียนบท เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้บทดีขึ้นเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ (ภาพยนตร์)

Script Assistant ผู้ช่วยฝ่ายบท มีหน้าที่คล้ายเลขานุการและผู้ช่วยของผู้กำกับ รายการวิทยุโทรทัศน์ (Director) หรือของผู้ผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ (Producer) งานของผู้ช่วยฝ่ายบทได้แก่ การศึกษาบทให้เข้าใจ จัดพิมพ์บทสำหรับผู้เกี่ยวข้องทุก ฝ่าย บันทึกรายงานการประชุมเกี่ยวกับการวางแผนการผลิต และจัดทำเอกสารสำคัญ เกี่ยวกับการผลิตแจกจ่ายไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง จากนั้นประสานงานกับหน่วยงานหรือฝ่าย ต่าง ๆ เพื่อการประชุมเพิ่มเติม การนัดซ้อมบท เพื่อให้การผลิตรายการดำเนินไปด้วย ความเรียบร้อย เนื่องจากเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับทุกฝ่าย ผู้ช่วยฝ่ายบทที่ดีควรมีความ คล่องตัว สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ สามารถทำงานในบรรยากาศที่มีความตึงเครียดได้และควรมีความรู้พื้นฐานทุกด้านเกี่ยวกับการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์เช่น การ แสดง การหาอุปกรณ์ประกอบฉาก การทำงานของช่างกล้อง ช่างแต่งหน้า ช่างแต่งตัว ตลอดจนลักษณะการทำงานในห้องสตูดิโอ และภายนอก เพื่อการประสานงานที่ราบรื่น

Script Girl ผู้กำกับบท มีหน้าที่ตรวจคำพูดของนักแสดงระหว่างการถ่ายทำ บางครั้งต้องดูแลเครื่องแต่งกายและอุปกรณ์ประกอบฉากด้วยว่าถูกต้อง และมีความต่อเนื่องกับฉากที่ถ่ายทำไปแล้ว ทั้งนี้เนื่องจากการผลิตภาพยนตร์หรือวิทยุโทรทัศน์ที่ต้องมีการถ่ายทำข้ามวันข้ามสัปดาห์หรือถ่ายหลายครั้ง อาจเกิดความสับสนในเรื่องต่าง ๆ ได้

การเขียนบทที่ดีนั้นผู้เขียนบทจะต้องศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลที่ต้องการ และมีความจินตนาการว่าสิ่งที่เขียนขึ้นนั้น เมื่อผลิตเป็นสื่อ (Media) นำเสนอ (Present) ต่อผู้ชม (Audience) แล้ว ผู้ชมจะให้การต้อนรับหรือไม่

ขั้นตอนการเขียนบทวิทยุโทรทัศน์

การเขียนบทวิทยุโทรทัศน์ไม่ใช่การเขียนบทความ คำราหรือวรรณกรรม เนื่องจากบทวิทยุโทรทัศน์เป็นการสื่อที่ต้องคำนึงถึงภาพตลอดเวลา ธรรมชาติของวิทยุโทรทัศน์จึงเหมาะสำหรับการบอกเล่าถึงสิ่งที่มองเห็น สิ่งที่เป็นรูปธรรม ในเรื่องที่เป็นนามธรรมถ้าต้องการใช้โทรทัศน์เป็นสื่อ ผู้เขียนบทก็ต้องตีความและจินตนาการออกมาเป็นภาพด้วยเช่นเดียวกัน ดังนั้นการเขียนบทวิทยุโทรทัศน์จากบทประพันธ์นั้นจำเป็นต้องมีการดัดแปลงและปรุงแต่งให้เหมาะสม (โดยยึด Concept เดิม) สำหรับงานเขียน ซึ่งเป็นสื่อสิ่งพิมพ์นั้น มีลักษณะของการสื่อด้วยตัวอักษรซึ่งผู้อ่านรับสารโดยการอ่านและมีเวลาคิด ซึ่งความคิดของแต่ละคนที่อ่านบทประพันธ์เดียวกันอาจจะเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรก็ได้

โดยทั่วไปบทวิทยุโทรทัศน์จะต้องมีทั้งส่วนของการสื่อด้วยภาพ และการสื่อด้วยเสียงซึ่งอาจจะเป็นบทบรรยายหรือบทสนทนา การสื่อด้วยภาพมักใช้เป็นภาษาภาพที่ใช้กันสากลในวงการวิทยุโทรทัศน์ เพื่อให้ทีมงานผู้ผลิตรายการมีความเข้าใจตรงกัน นักเขียนบทวิทยุโทรทัศน์ที่ชำนาญงานจึงมักจะรู้กระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ด้วยทุกขั้นตอนทั้งภาษาภาพ เทคนิคพิเศษ เสียงประกอบ จากนั้นจึงบูรณาการความรู้เหล่านี้มาใช้ในการเขียน ซึ่งต้องใช้ความสามารถทางด้านภาษาเป็นอย่างมาก เมื่อการเขียนบทเป็นงานสร้างสรรค์ที่ต้องการความรู้ทั้งด้านภาษาและเทคนิคเป็นอย่างมาก เราจึงมักพบว่า ผู้เขียนบทที่มีประสบการณ์มักก้าวไปสู่การเป็นผู้ติดต่อ (Editor) ผู้ผลิตราย

การ (Producer) หรือผู้กำกับรายการ (Director) ในขณะที่ผู้ผลิตหรือผู้กำกับมักจะหันมาเขียนบทเองด้วย

ลำดับขั้นการเขียนบทวิทยุโทรทัศน์

1. ศึกษาแผนการผลิต ผู้เขียนบทต้องศึกษาเพื่อให้ทราบเป้าหมายการผลิตที่แน่นอน การวิเคราะห์พื้นฐานของผู้ชม งบประมาณ เวลา จนกระทั่งรูปแบบของรายการ ขั้นตอนนี้อาจเกิดจากการริเริ่มของผู้เขียนบทหรือการรับงานจากผู้ผลิตรายการก็ได้

2. ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล ข้อมูลที่ถูกต้องเป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้บทมีคุณค่า น่าเชื่อถือ ข้อมูลที่มากพอในหลายแง่มุม ทำให้สามารถสร้างสรรค์เรื่องราวได้อย่างน่าสนใจ

3. การเขียนโครงเรื่อง จากข้อมูลที่ค้นคว้า ผู้เขียนบทต้องพยายามจินตนาการให้เห็นภาพของสิ่งที่เขียนให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ การจินตนาการเป็นภาพจะง่ายและรวดเร็วกว่า แต่ถ้ามีข้อความที่สำคัญหรือน่าประทับใจ ก็ควรจะคิดควบคู่กันไปพร้อม ๆ กับภาพ ผู้เขียนบทสามารถจินตนาการงานได้ทุกที่ทุกเวลา ดังนั้นจึงควรมีกระดาษและปากกาติดตัวไว้เสมอ เมื่อมีความคิดดี ๆ ควรบันทึกไว้อย่างคร่าว ๆ ในทันทีและรีบเขียนให้สมบูรณ์อย่างรวดเร็วเพื่อมิให้ลืม

4. ควรมีการประชุมเพื่อให้ความเห็นชอบกับโครงเรื่องของผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจในวงการผลิตรายการที่เขียนบท โดยอาจมีการปรับเปลี่ยนบทตามความเหมาะสม

5. ในการเขียนบทสำหรับถ่ายทำ ผู้เขียนบทควรคำนึงอยู่เสมอว่า การเขียนบทวิทยุโทรทัศน์ให้ผู้กำกับ ช่างภาพและทีมงานเข้าใจอย่างดี จะเป็นด่านแรกของการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ได้อย่างตรงตามวัตถุประสงค์

6. เมื่อเขียนบทเสร็จแล้ว ควรทบทวน ตรวจสอบปรับปรุง โดยเก็บบทไว้ประมาณ 1 สัปดาห์ เพื่อคลี่คลายความรู้สึกเป็นเจ้าของเรื่องซึ่งมักทำให้ขาดความเป็นกลาง แล้วนำมาอ่านใหม่ด้วยใจเป็นกลาง จะพบว่าสามารถปรับปรุงให้บทมีความสมบูรณ์ขึ้นได้มาก นอกจากการแก้ไขด้วยตนเองแล้ว การนำบทไปให้ผู้รู้หรือผู้สนใจในเรื่องนั้นอ่าน อาจทำให้ได้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์มาก

หลักการเขียนบทวิทยุโทรทัศน์ที่ดี

1. บทวิทยุโทรทัศน์ควรมีแก่นเรื่อง เพื่อให้เรื่องมีเอกภาพ
2. มีการวางโครงเรื่องที่ดี น่าสนใจให้ติดตาม
3. ควรเลือกรูปแบบของบทให้เหมาะสมกับเนื้อหาของเรื่อง
4. ภาษาที่ใช้ควรมีความสละสลวยเข้าใจง่าย ใช้ภาษาเพื่อการฟังมิใช่เพื่อการ

อ่าน

5. ภาพและเสียงควรมีความสัมพันธ์กัน
6. ภาพและเสียงของแต่ละช่วงตอนต้องมีความต่อเนื่องกัน
7. คำนึงถึงจำนวนเวลาของรายการ ความยาวของบทต้องสอดคล้องกับเวลาที่มีโดยหักลบเวลาของไตเติ้ลรายการทั้งตอนเริ่มและตอนจบรายการ และหักลบอีกครั้งจากเวลาของผู้อุปถัมภ์รายการ (โฆษณา)

8. ผู้เขียนบทควรประสานแนวคิดกับเจ้าของบทประพันธ์ (ถ้ามี เนื่องจากบางครั้งผู้เขียนบทนำบทประพันธ์ของผู้อื่นมาเขียน บางครั้งเขียนจากแนวคิดของตนเอง) และผู้ผลิตรายการเป็นระยะ ๆ เมื่อรู้สึกว่าการทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการนำเสนอ การปรึกษากันจะช่วยป้องกันปัญหาเจ้าของบทประพันธ์ออกมาให้เห็นว่าเป็นรายการวิทยุโทรทัศน์ที่ดีกว่าบทประพันธ์ ป้องกันปัญหาผู้ผลิตรายการไม่อยากจะนำบทที่เขียนเสร็จแล้วไปทำเป็นรายการวิทยุโทรทัศน์

9. ขณะที่มีการผลิตรายการ ผู้เขียนบทควรสังเกตการณ์จากจอมอนิเตอร์ว่าภาพและเสียงที่ปรากฏนั้นเป็นไปตามจินตนาการที่คิดไว้หรือไม่ ถ้าไม่ด้อย่างที่คิด อาจจะทำให้ข้อคิดเห็นแก่ผู้กำกับเพื่อช่วยกันปรับปรุงแก้ไข

10. ระหว่างการผลิตและเมื่อขึ้นตอนการผลิตเสร็จสิ้นลง ตามปกติจะมีการประชุมทีมงานเพื่อประเมินเป็นระยะ ๆ ผู้เขียนบทควรเข้าร่วมประเมินคุณภาพของรายการด้วยทุกครั้ง

คุณสมบัติของนักเขียนบทวิทยุโทรทัศน์

ผู้ที่เขียนบทวิทยุโทรทัศน์ได้ดี จนประสบความสำเร็จในอาชีพ จำเป็นต้องฝึกฝนตนเองให้มีคุณสมบัติต่าง ๆ ดังนี้

1 เป็นคนมีจินตนาการ ชอบคิด ชอบจินตนาการทั้งในเรื่องที่เป็นไปได้และเป็นไปไม่ได้ จินตนาการทำให้เกิดความคิดกว้างไกลไม่ติดยึดกับกรอบความคิดเดิม ๆ จินตนาการเป็นที่มาของความคิดสร้างสรรค์ เมื่อนำจินตนาการมาใช้ในการเขียนบท ผู้เขียนบทจะกลั่นกรองจินตนาการนั้นให้เหมาะสมกับงานต่อไป

2. เป็นคนมีความคิดสร้างสรรค์ ช่างคิด ช่างสังเกต ถ้ามีความคิดแบบหลายมิติ จะทำให้สามารถคิดได้อย่างลึกซึ้ง กว้างขวาง และนำความคิดมาพัฒนาเป็นบทที่มีคุณค่า น่าสนใจได้ง่าย

3 มีความอยากรู้อยากเห็น ศึกษาเรื่องราวต่าง ๆ ทั้งเรื่องเชิงสาระและเรื่องปกิณกะ ทั่วไป เรื่องราวต่าง ๆ จะเป็นข้อมูลที่นำมาใช้ได้ในบท

4 มีวินัย การส่งบทให้ตรงเวลาเป็นวินัยที่สำคัญของผู้เขียนบทเนื่องจากตารางเวลาออกอากาศเป็นตัวกำหนดที่สำคัญ จะเลื่อนหรือเปลี่ยนแปลงไม่ได้ โดยทั่วไปผู้เขียนบทมักคิดวางแผนเขียนเป็นงานอิสระ และเป็นงานในช่วงระยะเตรียมการผลิต ยังพอมีเวลาจึงไม่ค่อยเห็นความสำคัญของการส่งบทตามเวลา การส่งบทช้านอกจากผู้เขียนบทจะไม่มีเวลาสร้างสรรค์งาน ต้องทำงานด้วยความรีบเร่ง ขาดการคิดอย่างรอบคอบแล้ว ยังทำให้งานในขั้นตอนต่อเนื่องล่าช้าออกไปด้วย เป็นสาเหตุให้ผลิตรายการโทรทัศน์คุณภาพไม่ดีเท่าที่ควร

5 รอบรู้ด้านภาษา ผู้เขียนบทต้องสามารถนำถ้อยความต่าง ๆ มาเรียบเรียงอย่าง สละสลวยและเหมาะสมกับเรื่อง

6 มีความรู้เกี่ยวกับสื่อสำหรับบทที่เขียนขึ้น ควรเข้าใจถึงระบบการทำงานสื่อที่จะใช้บนนั้นมีจุดเด่นหรือข้อจำกัดอะไรบ้าง การเขียนบทต้องส่งเสริมศักยภาพของเครื่องมือ ตัวอย่างเช่น หน่วยงานการผลิตบางแห่งจะมีการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยทำตัวอักษรและภาพพลิก แผลงต่าง ๆ ซึ่งแต่ละแห่งมีเครื่องมือที่แตกต่างกันออกไป ผู้เขียนบทที่มีความรู้ความเข้าใจ จะสามารถเขียนบทโดยดึงศักยภาพของเครื่องออกมาใช้ได้

7 มีความขยันหมั่นเพียร มีความมานะอดทน เนื่องจากการเขียนบทเป็นงานที่ต้องค้นคว้าเรียบเรียง ต้องถ่ายทอดแนวคิดออกมาเป็นภาพ ต้องได้รับการยอมรับจากหลายฝ่าย ต้องทำงานคนเดียวในระยะแรกและทำงานร่วมกับผู้อื่นในระยะหลัง

8 ผู้เขียนบทควรเป็นผู้อ่านมาก การอ่านจะทำให้มีความรู้กว้างขวางและลึกซึ้ง การอ่านเป็นการสะสมความรู้ ความรอบรู้ทำให้สามารถนำข้อมูลต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้เพื่อการ

เขียนบทได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งนอกจากคุณภาพด้านเนื้อเรื่องแล้ว คุณภาพด้านภาษา
ถ้อยคำ สำนวน ก็เกิดจากการอ่านมากเช่นเดียวกัน

9 ขอบจذبบันทึก นักเขียนบทที่ดีควรมีปากกาและกระดาษสำหรับบันทึกติดตัวไว้
เสมอเมื่อคิดอะไรหรือพบเห็นสิ่งใดที่น่าสนใจ จะต้องรีบบันทึกไว้ เพื่อนำไปใช้ในการเขียนบท
ความคิดหรือข้อความดี ๆ อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ถ้าไม่มีความสะดวกในการจดบันทึก เมื่อ
ช่วงจังหวะนั้นผ่านไปอาจลืมบันทึกไว้ หรือบันทึกไม่ได้ดีเท่ากับขณะที่คิด

10 เป็นคนเข้าใจชีวิต เข้าใจสังคม ใจกว้าง ยอมรับในเหตุผล สามารถพูดคุย
ได้กับชนทุกชั้น ทุกเพศ ทุกวัย

แหล่งข้อมูลสำหรับการเขียนบทวิทยุโทรทัศน์

ข้อมูลที่ใช้ในการเขียนบทมาจากแหล่งต่าง ๆ ส่วนจะใช้ข้อมูลใดเป็นหลักขึ้น
อยู่กับเรื่องที่จะเขียนเป็นสำคัญ เช่นบทละครโทรทัศน์เรื่องยาวย่อมต้องอาศัยนวนิยาย
บทสารคดี อาจจะต้องค้นคว้าจากตำรา รายงานการวิจัย หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วาร
สาร ฯลฯ การพูดคุยกับผู้ชำนาญการ คนในท้องถิ่น ผู้มีประสบการณ์

เป็นธรรมดาอยู่เองที่ผู้เขียนบทจะต้องค้นคว้าเนื้อหาที่จะใช้เป็นข้อมูลจนกระทั่ง
มีข้อมูลเพียงพอและถูกต้อง ดังนั้น บทแต่ละเรื่องอาจจะต้องค้นคว้าจากหลายแหล่งข้อมูล